

Особености на размерната структура на предприятията в българската икономика.

Целта на настоящата курсова работа е да разгледа и анализира структурата на предприятията в България според техния размер. За изпълнението на тази цел ще се изпълнят следните задачи:

1) анализ на размерната структура на предприятията в ЕС.

2) анализ на възможностите на икономиката в България да се приближи до постиженията в страните в ЕС с оглед представяне на страната в конкурентно положение съгласно природните, трудовите и икономически ресурси.

Периодът, който ще се обхване в разработката е 2010г. Този период съвпада с развитието на световната финансова и икономическа криза от 2007-2008г., като ще бъдат показани и графично изменения на структурата в предприятията между тези периоди. Отражението ѝ върху бизнеса в България и по-конкретно върху МСП е специална тема на третиране, но които имат първостепенно значение за конкурентноспособността на местните предприятия.

1. Размерната структура на предприятията в страните с пазарна икономика.

В доклада на Европейската комисия (ЕК) относно МСП в ЕС за 2009 г.1 се отчита, че през изминалите години тези предприятия отбелязват съществен растеж. Тенденцията обаче, изглежда прекъсната от икономическата криза, въпреки че през първите етапи на кризата МСП демонстрират добра устойчивост. По-долу са представени накратко част от основните наблюдения на доклада.

Броят на МСП нараства с 13% (2,4 млн.) за периода 2002-2008 г., като те са сред основните двигатели за увеличаване на заетостта в много страни на ЕС. За периода броят им нараства с 13% (2,4 млн.), докато броят на големите предприятия се увеличава едва с

5% (2 хил.). Това води до увеличаване на заетостта в МСП средно на година с темп, който е два пъти по-висок темпа на растеж на заетостта в големите предприятия.

Динамичното развитие на МСП е присъщо за всички страни на ЕС — както стари, така и новоприети страни членки. През този период се наблюдават конвергентни процеси между двете групи страни по отношение на структурата на техните МСП. Разликите между двете групи страни в това отношение намаляват за сметка на засилване на различията между отделните страни в ЕС-15 и ЕС-12. Средният размер на МСП през 2008 г. е 6.5 заети в първата група страни и 6.0 — във втората. Големите разлики в средния размер на предприятие са вътре между страните в двете групи (между 3 и 12 заети лица на предприятие от страните на ЕС-15 и между 3 и 18 заети лица на предприятие от страните в ЕС-12).

МСП продължават да се сблъскват с някои вътрешни предизвикателства, като например средно по-ниска производителност в сравнение с големите предприятия. През 2008 г. БДС на заето лице е била 39 хил. евро за МСП и 59 хил. евро за големите предприятия. В рамките на сектора на малките и средните предприятия БДС е била средно 32 хил. евро за микропредприятията, 42 хил. евро за малките и 49 хил. евро за средните по размер предприятия. Подобни са разликите за целия период 2002-2007 г. и за почти всяка отделна страна на ЕС. Те се обясняват с разликите в секторната ориентация на микро, малки, средни и големи предприятия; капиталовата интензивност; разликите в степента на използване на икономии от мащаба; квалификацията и уменията на персонала.

По-ниската производителност на МСП обяснява и по-ниската им рентабилност в сравнение с големите предприятия (особено за микропредприятията). По-ниското ниво на заплати в МСП (средно 29 хил. евро в сравнение със средно 38 хил. евро в големите предприятия) очевидно не може да компенсира разликите в производителността. В същото време има и области, в които МСП превъзхождат големите — например в склонността за инвестиции, която за нефинансовия сектор на целия ЕС е най-висока при